

ZAHRAŇÍ

in.ihned.cz/zahranici

Jednou do týdne se ospalé městečko Bajt al-Fakih promění v obrovské lidské mravenišť.

severně od San'á. Najdete tu sice také několik pololegálních obchůdků se zbraněmi, ale nemusíte se bát. Místní horale jsou velmi přátelští, samopaly mají doma pod postelí a na veřejnosti se pohybují jen s nezbytnou zahnutou dýkou. Ta je však spíše ozdobou než skutečnou zbraní.

V Šibámu se obchoduje především se zemědělskými produkty. Kromě běžných druhů zeleniny a ovoce tady všude narazíte i na listy kátu. To je plodina, jež hýbe jemenskou ekonomikou. Jedná se o lehkou drogu, kterou pravidelně žvýká většina dospělé populace – ženy nevyjímaje. Listy kátu se sežvýkají a hromadí v jedné tváři, takže konzument vypadá trochu jako křeček.

Další tipy

Vyjmenovat všechny významné jemenské trhy ani nelze. Možná se vám však bude hodit několik následujících praktických tipů.

Propásnete-li velkolepý bazar v městečku Bajt al-Fakih, navštivte čtvrtěční súk al-Khamis, který leží na severu Tihámy a je v podstatě jeho zmenšenou verzí. Za návštěvu také rozhodně stojí nedělní trh v horském městečku Manacha, kde se stále pěstuje vyhlášená jemenská káva. Zcela jiný ráz mají tržiště ve wádí Hadramaut na východě země, kde muži nosí pestré sukně a ženy vysoké slaměné klobouky. Exotickým zážitkem je procházka po rybím trhu v přístavu Hodejda, kde můžete vidět i třímetrové žraloky. Dobrodružné povahy nezklame beduínské městečko Marib. Tady se obchoduje se zbraněmi, jako by to bylo běžné domácí zboží.

Účinek není nijak výrazný, člověk nad sebou neztrácí kontrolu jako při nadměrném pití alkoholu či užívání známých drog. Brzy však vzniká na kát závislost, což vzhledem k jeho relativně vysoké ceně značně nabourává rodinný rozpočet běžného Jemence. Podle mnohých západních odborníků by měla vláda tuto drogu zakázat. Jenže vzhledem k tomu, že pěstování kátových keřů živí značnou část venkovské populace, není vůbec jisté, zda by země toto opatření skutečně prospělo.

Žluté tváře

Většina jemenských trhů je doménou mužů. Výjimkou je Ta'izz na jihozápadě země. V tomto městě a jeho okolí drží část obchodu

v rukách místní ženy. Ty se od ostatních Jemenek liší nejen sebevědomým vystupováním, ale i oděvem. Nezahalují si totiž obličej černou rouškou, jak je v celé zemi běžné, ale nosí pouze šátek. Často také preferují pestré barvy oblečení.

V posledních letech se oblast kolem města Ta'izz stala díky své liberálnosti vyhledávaným cílem turistů. Ti nejčastěji míří na súk adh-Dhabab, který se koná každou neděli v půvabném zeleném údolí kousek za městem. Koupit lze prakticky vše, co se pěstuje či vyrábí na jemenském venkově.

Daleko zajímavější než zboží jsou však některé prodáváčky. Na trhu prodávají ženy z odlehlých vesnic, které bývají mnohdy oděny do nejrůznějších barevných krojů a vyzdobené masivními stříbrnými šperky. Některé mají obličej natřený zvláštní výrazně žlutou hmotou, která jim dodává skutečně bizarní

vzhled. Jde o místní raritu, s níž se v jiných částech země nesetkáte. Žlutá „pleťová maska“, které se říká horit, pravděpodobně chrání pleť před sluncem a udržuje ji tak světlou – tedy podle arabských měřítek krásnou.

Obchod s dobytčím

Pravidelný trh se koná jednou týdně v každém jemenském městě či vesnici. Během putování po této zemi na nějaký určitě narazíte, aniž byste to dopředu plánovali – vždyť západní etnografové napočítali na 300 každodenních a na 500 nepravidelných akcí!

Návštěvě některé této události se však vyplatí dopředu přizpůsobit svůj itinerář. A pokud budete váhat, který trh zvolit, určitě se rozhodněte pro slavný páteční trh v městečku Bajt al-Fakih. V 18. století jím byl ohromen i slavný dánský cestovatel Carsten Niebuhr, který jej popsal jako místo, kde lze potkat obchodníky z celého islámského světa.

Bajt al-Fakih leží v Tihámě, horké nížině na západě země, kudy kdysi karavany dopravovaly slavnou jemenskou kávu z hor do přístavu Al-Mokka. Městečko bylo založeno ve 13. století a rychle se stalo významnou obchodní stanicí.

Místní trh je pozoruhodný především svou velikostí. Odehrává se pod širým nebem na ploše mnoha hektarů. Prodejci nabízejí úžasný výběr látek, hrnčířského zboží a výrobků pletených z palmového listí. Podstatnou část obchodních ploch zabírá trh s dobytčím, patrně největší v celé zemi. Vybrat můžete z mnoha druhů ovcí a koz, také oslů a telátek je široký výběr. Dodnes se tu obchoduje i s velbloudy. ■

ZDENĚK MICKA

Tento stařík ještě pamatuje dobu, kdy se na jemenských bazarech platilo tereziánskými tolary – stejnými, které dvě století předtím drželi v rukou i naši předci.